

SEE MORE JESUS · WANTTOSEEMORE.COM

Je Biblia Inasema Nini Kuhusu Hekima? — Sehemu ya 2 · Maandiko ya KJV yenye Nambari za Strong

SEHEMU YA 2 · UTAFITI MPYA ULIOJENGWA JUU YA MAFUNDISHO MSINGI YA KIBIBLIA

Hekima — Fundisho la Msingi la Kibiblia

NENO LA UFUNGUZI

Hekima huanzia wapi? Maandiko yanajibu waziwazi: kicho cha BWANA ndicho mwanzo wa hekima. Si shule za wanadamu, si hekima ya dunia hii; bali kicho cha BWANA. Neno la Kiebrania ni chokmah (H2451, hekima); neno la Kiyunani ni sophia (G4678, hekima); na mlango wa kuingia katika hizo mbili ni yare (H3374, kicho). Msingi huo umewekwa tayari. Sasa wanakuja mashahidi wapya: Ayubu, aliyemcha Mungu; Sulemani, aliyeomba moyo wa ufahamu; Yakobo, anayesema tumwombe Mungu; na Paulo, anayetuonyesha Kristo, hekima ya Mungu. Kama yeyote kati yenu anapungukiwa na hekima, mnajua ni nani wa kumwomba. Tafuteni kwa bidii.

MASWALI MATATU AMBAYO SOMO HILI LINAJIBU:

1. Mwanzo wa hekima uko wapi?
2. Ikiwa yeyote kati yenu anapungukiwa na hekima, inampasa amwombe nani?
3. Hazina zote za hekima na maarifa zimefichwa wapi?

MSINGI ULIOWEKWA TAYARI — HEKIMA

MSINGI → HOFU YA BWANA NDIYO MWANZO WA HEKIMA (ZABURI 111:10).

MSINGI → UFAHAMU MWEMA WANAOTEWA WOTE WANAOTENDA MAAGIZO YAKE (ZABURI 111:10).

MSINGI → NDIPO UTAKAPOFAHAMU KUMHOFU BWANA, NA KUUPATA UJUZI WA MUNGU (METHALI 2:5).

MSINGI → KUMCHA BWANA NI KUCHUKIA UOVU (METHALI 8:13).

MSINGI → BWANA HUTOA HEKIMA (METHALI 2:6).

MSINGI → KRISTO, ALIYEFANYWA KWETU HEKIMA ITOKAYO KWA MUNGU (1 WAKORINTHO 1:30).

Sehemu hii ya Pili inathibitisha ukweli uleule kutoka kwa kundi jipya la mashahidi.

MANENO MUHIMU YA KIYUNANI

“**hekima**” — **G4678 sophia** — hekima, ya kidunia au ya kiroho

Kristo nguvu ya Mungu, na hekima ya Mungu

“**mwenye hekima**” — **G4680 sophos** — mwenye hekima, stadi

upumbavu wa Mungu una hekima kuliko wanadamu

“**busara**” — **G5428 phronesis** — busara, ufahamu wa maadili

ametuzidishia hekima na busara zote

“**maarifa**” — **G1108 gnosis** — maarifa, kujua

ndiye ambaye ndani yake vimefichwa hazina zote za hekima na maarifa

MANENO MUHIMU YA KIEBRANIA

“**hekima**” — **H2451 chokmah** — hekima, ujuzi

Bwana hutoa hekima kutoka kinywani mwake

“**hofu**” — **H3374 yare** — hofu, heshima

mwanzo wa hekima ni kumcha BWANA

“**ufahamu**” — **H998 biynah** — ufahamu, maarifa

ujuzi wa Aliye Mtakatifu ndio ufahamu

“**maarifa**” — **H1847 daath** — ujuzi, ujanja

hofu ya BWANA ndiyo mwanzo wa maarifa

LANGO LA UFUNGUZI

Mithali 9:10 “Kumcha Bwana ndicho chanzo cha hekima, na kumjua Aliye Mtakatifu ni ufahamu.

[H998 biynah ■] [H1847 daath ■] [H2451 chokmah ■] [H3374 yare ■]

KUMHOFU BWANA = MWANZO WA HEKIMA + UJUZI WA MTAKATIFU = UFAHAMU.

(Mawazo yangu binafsi — hekima ina mlango, na mlango huo ni yare (H3374, hofu) — hofu ya BWANA. Si hofu ya kutisha inayomkimbia yeye, bali ni moyo ulioinama unaomsikiliza. Anza kwenye mlango; chokmah (H2451, hekima) iko ndani.)

I. MWANZO WA HEKIMA

A. Mithali 1:7 Kumcha Bwana ndicho chanzo cha maarifa, lakini wapumbavu hudharau hekima na adabu. **[H2451 chokmah ■] [H1847 daath ■] [H3374 yare ■]**

KUMHOFU BWANA = MWANZO WA MAARIFA + WAPUMBABU HUDHARAU HEKIMA NA MAFUNZO.

B. Ayubu 28:28 Naye Mungu akamwambia mwanadamu, ‘Kumcha Bwana: hiyo ndiyo hekima, nako kujitenga na uovu ndio ufahamu.’” **[H998 biynah ■] [H2451 chokmah ■]**

KUMHOFU BWANA = HEKIMA + KUJIEPUSHA NA UOVU = UFAHAMU.

II. MWOMBE MUNGU, AMPAYE KILA MTU KWA UKARIMU

A. Yakobo 1:5 Kama mtu yeyote miongoni mwenu amepungukiwa na hekima na amwombe Mungu, yeye awapaye watu wote kwa ukarimu wala hana kinyongo, naye atapewa. **[G4678 sophia ■]**

KAMA MTU YEYOTE KATI YENU AKIPUNGUKIWA NA HEKIMA → AOMBE KWA MUNGU → ATAPEWA.

B. 1 Wafalme 3:9 Hivyo mpe mtumishi wako moyo wa ufahamu ili kutawala watu wako na kupambanua kati ya mema na mabaya. Kwa maana, ni nani awezaye kutawala watu wako hawa walio wengi hivi?” **[H995 biyn ■]**

MPE MTUMISHI WAKO MOYO WA UNGAMANIFU → NIPATE KUPAMBANUA MEMA NA MABAYA.

C. 1 Wafalme 3:12 nitafanya lile uliloomba. Nitakupa moyo wa hekima na wa ufahamu, kiasi kwamba hajakuwepo mtu mwingine kama wewe, wala kamwe hatakuwepo baada yako. **[H2450 chakam ■]**
TAZAMA, NIMEKUPA MOYO WA HEKIMA NA WA UFAHAMU → HAKUJATOKEA MTU MFANO WAKO KABLA YAKO.

D. Mithali 2:6 Kwa maana Bwana hutoa hekima, na kinywani mwake hutoka maarifa na ufahamu.
[H2451 chokmah ■]

KWA MAANA BWANA HUTOA HEKIMA → NA KINYWANI MWAKE HUTOKA MAARIFA NA UFAHAMU.

(Mawazo yangu binafsi — Sulemani aliomba, na Mungu alimpa. Yakobo anasema mlango ule ule bado umefunguliwa: mwombeni Mungu, yeye awapaye watu wote kwa ukarimu bila kulaumu. Yeye aliyemp a mfalme moyo wa hekima atawapa nyinyi pia. Ombeni kwa imani.)

III. SI HEKIMA YA ULIMWENGU HUU

A. 1 Wakorintho 1:25 Kwa maana upumbavu wa Mungu una hekima zaidi kuliko hekima ya wanadamu, nao udhaifu wa Mungu una nguvu kuliko nguvu ya wanadamu. **[G4680 sophos ■]**
UPUMBAVU WA MUNGU = WENYE HEKIMA KULIKO WATU + UDHAIFU WA MUNGU = WENYE NGUVU KULIKO WATU.

B. 1 Wakorintho 3:19 Kwa maana hekima ya ulimwengu huu ni upuzi mbele za Mungu. Kama ilivyoandikwa: “Mungu huwanasa wenye hekima katika hila yao,” **[G4680 sophos ■] [G4678 sophia ■]**
HEKIMA YA DUNIA HII = UPUMBAVU MBELE ZA MUNGU.

C. Yakobo 3:15 Hekima ya namna hiyo haishuki kutoka mbinguni, bali ni ya kidunia, isiyo ya kiroho, na ya kishetani. **[G4678 sophia ■]**
HEKIMA ISIYOSHUKA KUTOKA MBINGUNI = YA KIDUNIA + ISIYO YA KIROHO + YA KISHETANI.

D. Yakobo 3:17 Lakini hekima itokayo mbinguni kwanza ni safi, kisha inapenda amani, tena ni ya upole, iliyo tayari kusikiliza wengine kwa unyenyekevu, iliyojaa huruma na matunda mema, isiyopendelea mtu, tena isiyokuwa na unfiki. **[G4678 sophia ■]**
HEKIMA ILIYO KUTOKA JUU = KWANZA SAFI + KISHA YENYE AMANI + PORA + IMEJAA REHEMA NA MATUNDA MEMA.

(Mawazo yangu ya kibinafsi — Yakobo anaonyesha hekima za aina mbili: moja kutoka chini, nyingine kutoka juu. Sophia (G4678, hekima) itokayo juu kwanza ni safi, kisha ni ya amani. Kama ikizaa mafarakano na wivu, haikushuka kutoka kwa Baba. Itambue kwa matunda yake.)

IV. KRISTO, HEKIMA YA MUNGU

A. 1 Wakorintho 1:24 Lakini kwa wale ambao Mungu amewaita, Wayahudi na pia Wayunani, Kristo ndiye nguvu ya Mungu na pia hekima ya Mungu. **[G4678 sophia ■]**
KRISTO = NGUVU YA MUNGU + HEKIMA YA MUNGU.

B. 1 Wakorintho 1:30 Bali kwa yeye ninyi mmepata kuwa katika Kristo Yesu, aliyefanyika kwetu hekima itokayo kwa Mungu, yaani haki, na utakatifu na ukombozi. **[G4678 sophia ■]**
KRISTO YESU AMEFANYWA KWETU NA MUNGU HEKIMA + HAKI + UTAKASO + UKOMBOZI.

C. Wakolosai 2:3 ambaye ndani yake kumefichwa hazina zote za hekima na maarifa. **[G1108 gnosis ■]**
[G4678 sophia ■]
HAZINA ZOTE ZA HEKIMA NA MAARIFA = ZIMEFICHWA NDANI YA KRISTO.

(Mawazo yangu binafsi — usitafute hazina mbali na hazina yenyewe. Mungu amefichaunda sophia (G4678, hekima) yote na gnosis (G1108, maarifa) yote katika Mwana wake. Amefichwa, si kupotea — amefichwa mahali unapoweza kumpata. Mpate Kristo, na utakuwa umeipata hekima.)

V. HEKIMA NI JAMBO LA KWANZA — THAMANI YAKE NA MATENDO YAKE

A. Mithali 3:13 Heri mtu yule aonaye hekima, mtu yule apataye ufahamu **[H2451 chokmah ■]**
HERI MTU YULE AONAYE HEKIMA + MTU YULE APATAYE UFAHAMU.

B. Mithali 3:18 Yeye ni mti wa uzima kwa wale wanaomkumbatia; wale wamshikao watabarikiwa.

UKE = MTI WA UZIMA KWA WALE WANAOUISHA + HERI KILA MTU ANAYEUSHIKILIA.

C. Mithali 4:7 Hekima ni bora kuliko vitu vyote; kwa hiyo jipe hekima. Hata ikikugharimu vyote ulivyo navyo, pata ufahamu. **[H998 biyah ♣] [H2451 chokmah ♣]**

HEKIMA = JAMBO KUU → PATA HEKIMA + NA KATIKA MAPATO YAKO YOTE PATA UFAHAMU.

D. Yakobo 3:13 Ni nani aliye na hekima na ufahamu miongoni mwenu? Basi na aionyeshe hiyo kwa maisha yake mema na kwa matendo yake yaliyotendwa kwa unyenyekevu utokanao na hekima.

[G4678 sophia ♣] [G4680 sophos ♣]

MTU MWENYE HEKIMA → AONYESHE KWA MWENENDO MWEMA MATENDO YAKE KWA UPOLE WA HEKIMA.

(Mawazo yangu binafsi — hekima ni zaidi ya kujua; yeye ni mti wa uzima, na mti hujulikana kwa matunda yake. Mpate kwanza, kisha mdhihirishe kupitia mwenendo mwema wa maisha, kwa unyenyekevu.)

MDOMO WA WAWILI

Mithali 9:10 “Kumcha Bwana ndicho chanzo cha hekima, na kumjua Aliye Mtakatifu ni ufahamu.

HOFU YA BWANA = MWANZO WA HEKIMA.

Zaburi 111:10 Kumcha Bwana ndicho chanzo cha hekima, wote wanaozifuata amri zake wana busara. Sifa zake zadumu milele. **[H2451 chokmah ♣] [H3374 yare ♣]**

KUMHOFU BWANA = MWANZO WA HEKIMA + WALIO NA UFAHAMU MWEMA NI WOTE WANAOFANYA AMRI ZAKE.

Mithali 1:7 Kumcha Bwana ndicho chanzo cha maarifa, lakini wapumbavu hudharau hekima na adabu.

KUMHOFU BWANA = MWANZO WA MAARIFA.

Mhubiri 4:12 Ingawa mtu mmoja aweza kushindwa, watu wawili wanaweza kumkabili adui na kumshinda. Kamba ya nyuzi tatu haikatiki kwa urahisi.

KAMBA YA NYUZI TATU HAIKATIKI KWA URAHISI.

KIVULI NA UTIMILIFU

Shadow 1 Wafalme 3:12 nitafanya lile uliloomba. Nitakupa moyo wa hekima na wa ufahamu, kiasi kwamba hajakuwepo mtu mwingine kama wewe, wala kamwe hatakuwepo baada yako.

NIMEKUPA MOYO WA HEKIMA NA WA UFAHAMU → WALA BAADA YAKO HAKUTAINUKA MTU YEYOTE ALIYE KAMA WEWE.

Fulfillment Mathayo 12:42 Malkia wa Kusini atasimama wakati wa hukumu na kukihukumu kizazi hiki. Kwa kuwa yeye alikuja kutoka miisho ya dunia ili kuisikiliza hekima ya Solomoni. Na hapa yupo aliye mkuu kuliko Solomoni.” **[G4678 sophia ♣]**

ALITOKA MWISHO WA DUNIA KUSIKILIZA HEKIMA YA SULEIMANI → TAZAMA, MKUU KULIKO SULEIMANI YUPO HAPA.

(Mawazo yangu binafsi — mfalme mwenye hekima zaidi alikuwa kivuli tu. Malkia alikuja kutoka miisho ya dunia kusikia Sulemani; aliye mkuu kuliko Sulemani yupo hapa — Kristo, hekima ya Mungu.)

KUFUNGA

Yakobo 3:17 Lakini hekima itokayo mbinguni kwanza ni safi, kisha inapenda amani, tena ni ya upole, iliyo tayari kusikiliza wengine kwa unyenyekevu, iliyojaa huruma na matunda mema, isiyopendelea mtu, tena isiyokuwa na unafiki.

LAKINI HEKIMA ITOKAYO MBINGUNI KWANZA NI SAFI = ILIYOJAA HURUMA NA MATUNDA MEMA + ISIYOPENDELEA MTU + TENA ISIYOKUWA NA UNAFIKI.

Wakolosai 2:3 ambaye ndani yake kumefichwa hazina zote za hekima na maarifa.

AMBAYE NDANI YAKE KUMEFICHWA HAZINA ZOTE ZA HEKIMA NA MAARIFA.

(Mawazo yangu ya kibinafsi — njia moja, hatua tatu. Huanza na yare (H3374, hofu), hofu ya BWANA. Inaendelea kwa kuomba, kwa sababu yeye huwapa wote kwa ukarimu. Na inaishia katika Kristo, ambaye ndani yake hazina zote za sophia (G4678, hekima) na gnosis (G1108, maarifa) zimefichwa. Zawadi moja, Mtoaji mmoja. Ombeni, nayo mtapewa.)

JARIBIO LA MAZOEZI

1. Proverbs 9:10 — Kumcha Bwana ndicho chanzo cha:

- a) maarifa
- hekima
- c) siku

2. Ayubu 28:28 — Kujitenga na uovu ndio:

- a) ufahamu
- hekima
- c) mali

3. Yakobo 1:5 — Kama mtu yeyote miongoni mwenu amepungukiwa na hekima, na:

- a) kuwatafuta watu wenye hekima ya ulimwengu huu
- b) muombe Mungu, huenda akampa
- c) aombe kwa Mungu, yeye awapaye watu wote kwa ukarimu

4. 1 Wafalme 3:12 — Tazama, nitafanya lile uliloomba. Nitakupa:

- a) moyo wa hekima na wa ufahamu
- b) mali na heshima
- c) maisha marefu

5. 1 Wakorintho 3:19 — Hekima ya ulimwengu huu ni:

- a) fichwa pamoja na Mungu
- b) upuzi mbele za Mungu
- c) udhaifu kwa Mungu

6. Wakolosai 2:3 — Ambaye ndani yake kumefichwa:

- a) katika hekima ya dunia hii
- b) katika kanisa
- c) hazina zote za hekima na maarifa

7. Yakobo 3:17 — Lakini hekima itokayo mbinguni kwanza ni:

- a) safi
- b) mwenye amani
- c) mpole

MAJIBU SAHIHI: 1-b, 2-a, 3-c, 4-a, 5-b, 6-c, 7-a

JINSI SOMO HILI LINAVYOGAWANYIKA

JINSI HEKIMA INAVYOSEMA KAMA MTU: KATIKA MITHALI 8:23 HEKIMA INASEMA, NALIWEKWA TANGU MILELE; NA 1 WAKORINTHO 1:24 INAMWITA KRISTO HEKIMA YA MUNGU. CHUNGUZA KAMA HEKIMA INAYOLIA KATIKA MITHALI NI KIVULI CHA MWANA.

JINSI ROHO ANAVYOTOA HEKIMA: BEZALELI ALIJAZWA NA ROHO YA MUNGU KATIKA HEKIMA (KUTOKA 31:3), NA PAULO ANAOMBA KWAMBA MUNGU AWAPATIE NINYI ROHO YA HEKIMA (WAEFESO 1:17). TAFUTA JINSI HEKIMA INAVYOKUJA KWA NJIA YA ROHO.

→ JINSI MHUBIRI ANAVYOHITIMISHA MAHALI HEKIMA INAPOANZIA: MHUBIRI 12:13 INASEMA, MCHE MUNGU, NAWU UZISHIKE AMRI ZAKE; MAANA KWA JUMLA NDIYO FARADHI YA MWANADAMU. TAFAKARI JINSI MWISHO WA KITABU UNAVYOKUTANA NA MWANZO WA HEKIMA.

JINSI MFUATANO WA ALIYE MKUU ZAIDI UNAVYOENDELEA: ALIYE MKUU KULIKO SULEMANI (MATHAYO 12:42), ALIYE MKUU KULIKO YONA (MATHAYO 12:41), ALIYE MKUU KULIKO HEKALU (MATHAYO 12:6). TAFUTA NI NANI ALIYE MKUU KULIKO MFALME, NABII, NA HEKALU.

SOURCES & CREDITS

Scripture: the redistributable Bible for this language (CC BY-SA 4.0) — a redistributable edition, looked up exactly and never machine-translated.

Alternate chapter/verse numbering reconciled with STEP Bible TVTMS (CC BY 4.0).

Strong's numbering & original-language data: OpenScriptures Hebrew Bible (CC BY 4.0); STEP Bible.org — TAHOT/TAGNT/TBESH/TBESG (CC BY 4.0); Robinson-Pierpont Byzantine Majority Text (Public Domain); Strong's dictionary, 1890 (Public Domain).

Typography: Google Noto fonts (SIL Open Font License 1.1).

© SEE MORE JESUS · wanttoseemore.com — shared under Creative Commons Attribution 4.0 (CC BY 4.0).